

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Správy RTVS z regiónov	3
Televízia, Správy RTVS z regiónov, 11. 3. 2022, 17:09	
Enviro: Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku	4
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 3. 2022, 11:00	
Vysokoškolákov čakajú nové študijné programy	5
Tlač, Pravda, 14. 3. 2022	
Ktoré univerzity sú TOP	7
Tlač, Pravda, 14. 3. 2022	
Detva	8
Online, blog.sme.sk, 12. 3. 2022, 12:26	
Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku	9
Online, teraz.sk, 12. 3. 2022, 19:30	
Enviro: Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku	10
Online, tasr.sk, 12. 3. 2022, 11:00	
Recenzia na knihu Morituri: Mám rada bielu. Dobre na nej vidno špinu	11
Online, akcnezeny.sk, 8. 3. 2022, 22:46	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Správy RTVS z regiónov [📄](#)

📅 11. 3. 2022, 17:09, Relácia: **Správy RTVS z regiónov**, Stanica: RTVS, Vydavateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 80 000 GRP: 1,78 OTS: 0,02 AVE: 51840 Eur

[strojový prepis] ... *budeme veľmi operatívne na to reagovať. **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** zatiaľ vo veciach v súvislosti s príchodom nových ukrajinských študentov nemá jasno. V tejto chvíli evidujeme žiadosť ukrajinských študentov a budeme sa nimi najbližšej dobe zaoberať. Na technickej univerzite v Košiciach študuje 1850 ukrajinských študentov. Pre vojnu už teraz...*

Enviro: Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku [✉](#)

📅 12. 3. 2022, 11:00, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice 12. marca (TASR) - Turisti, ktorí sa počas leta vyberú z Turne nad Bodvou (okr. Košice-okolie) na Turniansky hrad, môžu pri chodníku na hradnom vrchu obdivovať vzácny žltý kvietok. Dlho sa považoval za celosvetový endemit - druh, ktorý nikde inde nerastie, preto ho pomenovali rumenica turnianska (*Onosma tornensis*). S takýmto druhovým menom je vyobrazený aj na slovenskej poštovej známke z roku 1995.

Botanici, ktorí tieto rastliny skúmali, však napokon v roku 2014 došli k záveru, že rovnaké rastú aj v rumunskom Banáte. Ich meno sa tak zmenilo na rumenicu sviežu (*Onosma viridis*).

"Po podrobnom štúdiu viacerých rumunských lokalít druhu rumenica svieža sme zistili, že morfológicky ide o takmer totožné rastliny s rumenicou turnianskou. Tento predpoklad potvrdili aj molekulárne analýzy na úrovni DNA. Preto bolo rozumné upustiť od nesprávneho chápania tohto druhu a mohli sme deklarovvať, že na Slovensku sa nachádza exkláva - izolovaná lokalita, respektíve niekoľko blízkych lokalít rumenice sviežej," priblížil pre TASR Pavol Mártonfi, riaditeľ Botanickej záhrady Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach.

V minulosti sa pri "rumenici turnianskej" objavilo viacero hypotéz o jej pôvode. Podľa nich sa mal druh diferencovať po zavlečení príbuzných rastlín z juhu pri výstavbe Turnianskeho hradu talianskymi kamenármi, pri tatárskych nájazdoch v 13. storočí, či dokonca pri tureckých vpádoch v 16. až 17. storočí. "Na základe našich štúdií je však pravdepodobné, že druh rumenica svieža bol rozšírený na vhodných suchších lokalitách v celej karpatsko-panónskej oblasti v teplejšom období atlantiku pred 7750 až 5050 rokmi. Následné ochladzovanie podnebia spôsobilo, že areál druhu sa rozpadol a zostalo len viacero lokalít v Rumunsku a niekoľko v okolí Turne nad Bodvou," vysvetlil Mártonfi.

Ani najnovšie poznatky podľa neho pritom nijako "nezrušili" vzácnosť a jedinečnosť druhu rumenica svieža. Je stále endemitom, ale už nie turnianskeho hradného vrchu, ale o niečo širším, karpatsko-panónskym.

Rumenica svieža je zákonom chránená trváca chľpatá bylina vysoká desať až 30 centimetrov, ktorá kvitne od júna do augusta. V Slovenskom krase sa vyskytuje na štyroch lokalitách. "Druh je ohrozený predovšetkým zarastaním jednotlivých lokalít drevinami, čo súvisí s absenciou tradičného spôsobu využívania týchto plôch formou pasienia, predovšetkým kôz," uviedol botanik zo Správy Národného parku (NP) Slovenský kras Róbert Šuvada. V súčasnosti prebieha medzinárodný projekt, ktorého cieľom je obnoviť pastvu aj na menej dostupných svahovitých pasienkoch, čo by pomohlo aj tejto pozoruhodnej kvetine.

hol pop

Autor: HOL

Vysokoškolákov čakajú nové študijné programy [📄](#)

📅 14. 3. 2022, Zdroj: **Pravda**, Strana: 16, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 263 180 GRP; 5,85 OTS; 0,06 AVE; 5499 Eur

Rubrika: Prihlášky na VŠ

Vysoké školy začnú v tomto akademickom roku ponúkať nové

študijné programy

akreditované už podľa nových európskych pravidiel.

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo (SAAVŠ) na žiadosť šestnástich vysokých škôl akreditovala 74 nových študijných programov v štyridsiatich odboroch, vo všetkých stupňoch vzdelávania, maturanti sa na mnohé môžu už prihlasať.

Mladí ľudia by sa pri výbere štúdia mali rozhodovať podľa toho, aké aktivity a predmety ich zaujímajú, aké sú ich silné stránky, ale mali by myslieť aj na perspektívu uplatnenia po absolvovaní štúdia. Vysoké školy by mali byť podľa nových požiadaviek otvorenějšíe a príklady povolání uvádzajú v opise študijného programu.

S perspektívou zamestnania

Každý nový študijný program v rámci akreditácie posúdila pracovná skupina odborníkov, vrátane zahraničných, ktorí vysokú školu aj navštívili. Zohľadňovali nové požiadavky akreditácií v súlade s európskymi štandardmi a usmerneniami. Patrí k nim jasnejšie opísanie cieľov vzdelávania, naplnenie požiadaviek kvalifikačného rámca európskeho priestoru vzdelávania, ako aj uvedenie príkladov povolání, na ktoré absolventi získajú kvalifikáciu. Posudzovali i návaznosť predmetov a ich zabezpečenie učiteľmi aj inými podmienkami. V každej pracovnej skupine bol aj jeden študent.

Zákon predpokladá, že vysoké školy upravia aj ostatné študijné programy tak, aby napĺňali požiadavky zákona o kvalite a požiadavky akreditačných štandardov najneskôr k 1. septembru tohto roka. Akreditačná agentúra poskytuje vysokým školám podporu, usmerňuje ich seminármi a konzultáciami. Popri akreditácii nových študijných programov zrušili vysoké školy takmer tisíc študijných programov a ich mutácií, ktoré už neposkytovali, neboli perspektívne alebo sa ich rozhodli od septembra neposkytovať.

Viac možností pre bakalárov

Jedným z príkladov zaujímavých študijných programov je Counseling Trnavskej univerzity. Zameriava sa na starostlivosť a sprevádzanie ľudí v núdzi, zdravotne ťažko postihnutých či znevýhodnené a zraniteľné skupiny obyvateľstva, ako sú starí ľudia alebo deti. Absolventi sa uplatnia v oblasti sociálnej starostlivosti a tiež v zdravotníctve a sociálnych službách.

Najviac študijných programov bolo akreditovaných na Univerzite Komenského v Bratislave, najmä na 3. stupni. Veľmi potrebné sa javia študijné programy ako Lekárska mikrobiológia a imunológia alebo Psychológia zdravia. Ich potreba vyplynula z náročnej a dlhotrvajúcej covidovej situácie. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** bol akreditovaný nelekársky zdravotnícky profesijný bakalársky študijný program Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve. Fakulta prírodných vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave ponúka Aplikovanú analytickú chémiu v študijnom odbore Chémia.

Zaujímavý je i bakalársky študijný program Aplikovaná informatika a vývoj softvéru na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Absolventi nájdu uplatnenie vo vývoji softvérových systémov, ktoré môžu využiť v rôznych odvetviach, napríklad v priemysle, zdravotníctve, vo vzdelávaní. V odbore kybernetika ponúka Fakulta chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave nový bakalársky program Riadenie procesov.

Menia sa i umelecké smery

Vysoká škola múzických umení v Bratislave akreditovala programy, ktoré integrujú viac samostatných programov, napríklad Divadelné umenie, na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia.

V oblasti financií je akreditovaný študijný program Ekonomickej univerzity v Bratislave s názvom Financie, bankovníctvo a poisťovníctvo, jeho absolventi získajú poznatky z ekonómie so zameraním na uvedené oblasti, ale aj ich prepojenie do širších súvislostí hospodárskej a regionálnej politiky, verejných financií a daňovej politiky. Zoznam novo akreditovaných študijných programov pre všetky stupne vysokoškolského vzdelania je na stránke www.saavs.sk

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Maturanti sa môžu prihlásiť na novoakreditované programy.

ILUSTRAČNÉ FOTO: SHUTTERSTOCK

”

Mladí ľudia by sa pri výbere štúdia mali rozhodovať podľa toho, aké aktivity a predmety ich zaujímajú, aké sú ich silné stránky, ale mali by myslieť aj na perspektívu uplatnenia po absolvovaní štúdia.

Ktoré univerzity sú TOP

☐ 14. 3. 2022, Zdroj: **Pravda**, Strana: 18, Vydavateľ: **OUR MEDIA SR a. s.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 263 180 GRP; 5,85 OTS; 0,06 AVE; 5499 Eur

Rubrika: Prihlášky na VŠ

Rebríček QS World University Rankings patrí spolu s rebríčkom THE a šanghajským rebríčkom medzi celosvetovo najprestížnejšie akademické rankingy. Od roku 2004 za ním stojí poradenská a konzultačná spoločnosť Quacquarelli Symonds Limited (QS). Do hodnotenia je zaradených viac než 1 600 najlepších svetových univerzít, poradie je zverejňované v skupine TOP 1 000.

Metodológia hodnotenia zohľadňuje šesť kategórií – 50 % hodnotenia tvorí reputácia univerzít medzi akademikmi a zamestnávateľmi absolventov, 20 % počet citácií v databáze Scopus a Elsevier, 20 % je pomer počtu študentov na počet akademických pracovníkov, 5 % hodnotenia tvorí podiel zahraničných akademikov a 5 % podiel zahraničných študentov.

Najlepšie slovenské

V aktuálnom vydaní pre rok 2021 sa v prvej tisícke umiestnili až štyri slovenské univerzity. Slovenská technická univerzita Bratislava si oproti minulému roku mierne pohoršila, keď sa zo skupiny 751.–800. zosunula o poschodie nižšie na pozíciu 801.–1 000. Dôvodom je mierne zhoršenie v kategórii pomeru počtu študentov na počet akademických pracovníkov. Na rovnakej pozícii sa spolu s ňou umiestnila Technická univerzita v Košiciach. Naopak, medzoročne si mierne polepšila Univerzita Komenského v Bratislave, ktorá sa zo skupiny 751.–800. posunula o poschodie vyššie, do skupiny 701.–750. Najlepšou slovenskou univerzitou sa podľa QS rankingu pre rok 2021 stala **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ktorá sa dostala do siedmej stovky na pozícii 651.–700. Ide pritom o jej vôbec prvé umiestnenie v tomto rebríčku. Zaznamenala vysoké skóre v pomere počtu študentov na počet akademických pracovníkov a tiež v počte zahraničných študentov.

České, rakúske a poľské

Medzi tisícku najlepších sa aktuálne dostalo až 10 českých univerzít. Najlepšia je tradične Karlova Univerzita v Prahe – 260. miesto, za ňou nasleduje Vysoká škola chemicko–technologická v Prahe – 342. miesto. Treťou v poradí je České vysoké učení technické v Prahe, v porovnaní s predchádzajúcim rokom skončila o 66 miest vyššie, na 432. mieste.

Zo susedných krajín sa najlepšie darilo rakúskym univerzitám: Viedenská univerzita sa umiestnila na 150. mieste a Technická univerzita Viedeň na 191. mieste. Z Rakúska sa v rebríčku umiestnilo osem vysokých škôl.

Z poľských univerzít obsadila najvyššiu pozíciu Varšavská univerzita – 321. miesto a o päť miest za ňou Jagelovská univerzita na 326. mieste. Do rebríčka sa dostalo spolu pätnásť poľských vysokých škôl.

V skupine TOP 1 000 pre rok 2021 sa umiestnilo aj osem maďarských a šesť ukrajinských univerzít. V prestížnej skupine TOP 500 skončila Národná technická univerzita v Charkove na 477. mieste. Technická a hospodárska univerzita v Budapešti sa zaradila do rovnakej skupiny ako Slovenská technická univerzita v Bratislave a Technická univerzita v Košiciach – 801.–1 000. miesto.

Na špičke sú Američania

Aktuálne zverejnenému rebríčku tradične, už po deviaty raz za sebou, dominuje Massachusettský technologický inštitút, nasledovaný univerzitami v Stanforde a Harvarde. Americké univerzity tvoria polovicu TOP 10 rebríčka. Druhú polovicu medzi najlepšími desiatimi tvoria európske školy. Z nich je najlepšia Oxfordská univerzita na 5. mieste, šieste miesto patrí Švajčiarskemu federálnemu technologickému inštitútu v Zürichu. Nasledujú Univerzita Cambridge, Imperial College London a University College London. Rebríček potvrdil silný nástup ázijských škôl – do prvej stovky sa dostalo až 26 z nich.

Zdroj: www.stuba.sk Technické smery štúdia patria k najžiadanejším. ILUSTRAČNÉ FOTO: SHUTTERSTOCK

Detva [↗](#)

📅 12. 3. 2022, 12:26, Zdroj: blog.sme.sk [↗](#), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Ivan Olejár, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 48 878 GRP: 1,09 OTS: 0,01 AVE: 1031 Eur

O nás a našich predkoch. Výdobytky socializmu.

Ako by Detva obrov nemala...?!

Mať zrodila v poli syna.

Trávovú plachtu mu rozložila.

Z buka na buk ju pripína.

Detva je aj meno-prezývka nesmrteľnej vrátničky v ženskom pavilóne internátu **UPJŠ** na Medickej ulici v Košiciach. Pamätáte si ju kolegovia a konškoláci zo sedemdesiatych rokov 20. storočia?

S populárnou cigaretou v puse a zahalenú obláčkom dymu na vrátnici. Kontrolujúcu internátne ubytovacie preukazy i sem-tam obsah tašiek študentiek-vysokoškoláčok. Dôsledne vyzývajúca k odchodu pánske a študentské návštevy každý večer. R.I.P. naša populárna teta Detva.

Nezabudnem nikdy ako pohotovo ste privolali policajtov na kolegu prírodovedca-programátora Maťa Komlósziho a on zostresovaný chudák skočil z izby zo 4-tého poschodia aby si zachránil kožu pred policajtmí-žandármi. Nezranil sa a prežil. Dokonca sa stal poslancom NR SR. No, následky skoku sa ozvali nečakane. Pri tenisovom zápase s kolegom poslancom Bugárom nečakane skolaboval a Pán ho povolal na osobný súd. Zistilo sa pri pitve, že Maťo mal poškodený srdcový sval natrhnutím... Pravdepodobne pri dopade po skoku z poschodia ženského krídla internátu **UPJŠ**.... Detva ho dokonale vyplašila a on absolvoval svoj následný skok smrti. Smrť prišla po rokoch.

DetvianskiKošickí práislušníci ZNB!) žandári - hore grúňom plačú.....

že nemôžu chytiť - detvianského baču -

od kočky unikajúceho skokom smrti z poschodia - Maťa. K. Smutný príbeh. R.I.P. Maťo.

Kolega prírodovedec Ivan-Vojto, v tom čase ležúci zvonka budovy za terajšou manželkou Máriou-Magdalénou s dlaňami od krvi poranenými ostnatým drôtom pri šplhaní sa po hromozvode (!)na najvyššie poschodie ženskej časti internátu na Medickej. Láska hory prekonáva. Sweet socializm.

RNDr. et PaedDr. et PhilBc. et ThMgr. Ivan Olejár PhVKI.; Prešov, 12.3.2022;

Autor: Ivan Olejár

Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku [✉](#)

📅 12. 3. 2022, 19:30, Zdroj: teraz.sk [✉](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v

Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 43 008 GRP: 0,96 OTS: 0,01 AVE: 965 Eur

Rumenica svieža je zákonom chránená trváca chlpatá bylina vysoká desať až 30 centimetrov, ktorá kvitne od júna do augusta.

Košice 12. marca (TASR) - Turisti, ktorí sa počas leta vyberú z Turne nad Bodvou (okr. Košice-okolie) na Turniansky hrad, môžu pri chodníku na hradnom vrchu obdivovať vzácny žltý kvietok. Dlhú dobu sa považoval za celosvetový endemit - druh, ktorý nikde inde nerastie, preto ho pomenovali rumenica turnianska (*Onosma tornensis*). S týmto druhovým menom je vyobrazený aj na slovenskej poštovej známke z roku 1995.

Botanici, ktorí tieto rastliny skúmali, však napokon v roku 2014 došli k záveru, že rovnaké rastú aj v rumunskom Banáte. Ich meno sa tak zmenilo na rumenicu sviežu (*Onosma viridis*).

"Po podrobnom štúdiu viacerých rumunských lokalít druhu rumenica svieža sme zistili, že morfológicky ide o takmer totožné rastliny s rumenicou turnianskou. Tento predpoklad potvrdili aj molekulárne analýzy na úrovni DNA. Preto bolo rozumné upustiť od nesprávneho chápania tohto druhu a mohli sme deklarováť, že na Slovensku sa nachádza exkláva - izolovaná lokalita, respektíve niekoľko blízkych lokalít rumenice sviežej," priblížil pre TASR Pavol Mártonfi, riaditeľ Botanickej záhrady Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach.

V minulosti sa pri "rumenici turnianskej" objavilo viacero hypotéz o jej pôvode. Podľa nich sa mal druh diferencovať po zavlečení príbuzných rastlín z juhu pri výstavbe Turnianskeho hradu talianskymi kamenármi, pri tatárskych nájazdoch v 13. storočí, či dokonca pri tureckých vpádoch v 16. až 17. storočí. "Na základe našich štúdií je však pravdepodobné, že druh rumenica svieža bol rozšírený na vhodných suchších lokalitách v celej karpatsko-panónskej oblasti v teplejšom období atlantiku pred 7750 až 5050 rokmi. Následné ochladzovanie podnebia spôsobilo, že areál druhu sa rozpadol a zostalo len viacero lokalít v Rumunsku a niekoľko v okolí Turne nad Bodvou," vysvetlil Mártonfi.

Ani najnovšie poznatky podľa neho pritom nijako "nezrušili" vzácnosť a jedinečnosť druhu rumenica svieža. Je stále endemitom, ale už nie turnianskeho hradného vrchu, ale o niečo širším, karpatsko-panónskym.

Rumenica svieža je zákonom chránená trváca chlpatá bylina vysoká desať až 30 centimetrov, ktorá kvitne od júna do augusta. V Slovenskom krase sa vyskytuje na štyroch lokalitách. "Druh je ohrozený predovšetkým zarastaním jednotlivých lokalít drevinami, čo súvisí s absenciou tradičného spôsobu využívania týchto plôch formou pasienia, predovšetkým kôz," uviedol botanik zo Správy Národného parku (NP) Slovenský kras Róbert Šuvada. V súčasnosti prebieha medzinárodný projekt, ktorého cieľom je obnoviť pastvu aj na menej dostupných svahovitých pasienkoch, čo by pomohlo aj tejto pozoruhodnej kvetine.

Autor: TASR

Enviro: Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku [📧](#)

📅 12. 3. 2022, 11:00, Zdroj: tasr.sk [📧](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 6 798 GRP: 0,15 OTS: 0,00 AVE: 474 Eur

Košice 12. marca (TASR) - Turisti, ktorí sa počas leta vyberú z Turne nad Bodvou (okr. Košice-okolie) na Turniansky hrad, môžu pri chodníku na hradnom vrchu obdivovať vzácny žltý kvietok. Dlho sa považoval za celosvetový endemit - druh, ktorý nikde inde nerastie, preto ho pomenovali rumenica turnianska (*Onosma tornensis*). S takýmto druhovým menom je vyobrazený aj na slovenskej poštovej známke z roku 1995. Botanici, ktorí tieto rastliny skúmali, však napokon v roku 2014 došli k záveru, že rovnaké rastú aj v rumunskom Banáte. Ich meno sa tak zmenilo na rumenicu sviežu (*Onosma viridis*). "Po podrobnom štúdiu viacerých rumunských lokalít druhu rumenica svieža sme zistili, že morfológicky ide o takmer totožné rastliny s rumenicou turnianskou. Tento predpoklad potvrdili aj molekulárne analýzy na úrovni DNA. Preto bolo rozumné upustiť od nesprávneho chápania tohto druhu a mohli sme deklarovať, že na Slovensku sa nachádza exkláva - izolovaná lokalita, respektíve niekoľko blízkych lokalít rumenice sviežej," priblížil pre TASR Pavol Mártonfi, riaditeľ Botanického záhrady Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach. V minulosti sa pri "rumenici turnianskej" objavilo viacero hypotéz o jej pôvode. Podľa nich sa mal druh diferencovať po zavlečení príbuzných rastlín z juhu pri výstavbe Turnianskeho hradu talianskymi kamenármi, pri tatárskych nájazdoch v 13. storočí, či dokonca pri tureckých vpádoch v 16. až 17. storočí. "Na základe našich štúdií je však pravdepodobné, že druh rumenica svieža bol rozšírený na vhodných suchších lokalitách v celej karpatsko-panónskej oblasti v teplejšom období atlantiku pred 7750 až 5050 rokmi. Následné ochladzovanie podnebia spôsobilo, že areál druhu sa rozpadol a zostalo len viacero lokalít v Rumunsku a niekoľko v okolí Turne nad Bodvou," vysvetlil Mártonfi. Ani najnovšie poznatky podľa neho pritom nijako "nezrušili" vzácnosť a jedinečnosť druhu rumenica svieža. Je stále endemitom, ale už nie turnianskeho hradného vrchu, ale o niečo širším, karpatsko-panónskym. Rumenica svieža je zákonom chránená trváca chlpatá bylina vysoká desať až 30 centimetrov, ktorá kvitne od júna do augusta. V Slovenskom krase sa vyskytuje na štyroch lokalitách. "Druh je ohrozený predovšetkým zarastaním jednotlivých lokalít drevinami, čo súvisí s absenciou tradičného spôsobu využívania týchto plôch formou pasienia, predovšetkým kôz," uviedol botanik zo Správy Národného parku (NP) Slovenský kras Róbert Šuvada. V súčasnosti prebieha medzinárodný projekt, ktorého cieľom je obnoviť pastvu aj na menej dostupných svahovitých pasienkoch, čo by pomohlo aj tejto pozoruhodnej kvetine. hol pop

Autor: TASR

Recenzia na knihu Morituri: Mám rada bielu. Dobre na nej vidno špinu [✉](#)

📅 8. 3. 2022, 22:46, Zdroj: [akcnezeny.sk](#) [✉](#), Autor: Kristína Majerová, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 453 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 Eur

„Biele našľahané oblaky na letnej oblohe. Biela stena, biele prestieradlá, moja biela uniforma...

Biela v skutočnosti nie je farba, povedal náš fyzikár. Biela je taká sterilná, povedala moja sestra, keď si vyberala svadobné šaty. Biela je nezávislá a nekompromisná. Najmä, keď sa od nej odráža ostré lesklé slnko. Odskakuje od lesklých lakovaných skriniek, prechádza sklom vitríny s liekmi.

Skrinky sú krémové, podlaha šedá. Trocha nehrdzavejúcej ocele na inštrumentačnom stolíku, inak nič, čo by sa mohlo lesknúť. Skla ubúda. Všade samý plast. Hadičky, striekačky, vrecká infúzií. Všetko jednorazové. Sterilné. Priam kuchynsky prítulné. Sterilnej rovnostárskej bieloby rovnošiat tiež ubúda. Nosia sa modré, zelené, žlté, lososové. Škoda. Mám rada bielu. Dobre na nej vidno špinu.”

Začínam čítať a vnáram sa do knihy

Čítam knihu a úplne sa vžívam do rozprávania hlavnej hrdinky Dušany. Som spolu s ňou v nemocničnom prostredí, rozhodnutá vedome robiť túto prácu, mnohými možno zaznávanú a podceňovanú. Ani moji rodičia nie sú z toho nadšení. Ja však konám túto prácu z presvedčenia. Chcem pomáhať ľuďom, reálne sa o nich zaujímam, počúvam ich. Neberiem ich ako poradové čísla. Nie všetci okolo mňa sú takí nevyhorení.

Osudy žien

Prežívam osud mentálne postihnutej Hany, s ktorou chcú súrodenci vybabrať a zobrať jej aj to jediné, čo jej rodičia nechali. Osud profesorky, ktorá ma kedysi učila a teraz som jej vymieňala posteľné prádlo (v tom lepšom prípade). Životný príbeh Ukrajinky Galiny a jej krásnej dcéry Svetlany.

Každý deň som v práci s kolegami a kolegyňami, s „nevymáchanými hubami“, ktorí životy pacientov nejako neriešia. Do môjho života vstupuje záhradník, s ktorým moja čiperná kolegyňa dohadzuje pohrebné „kšefty“. Odolávam rečiam, ako by som sa mala usadiť, nájsť si niekoho a žiť svoj vlastný rodinný život. Možno by som naozaj. Neponáhľam sa však. Zatiaľ sa rozhodnem zmeniť prácu. Dostala som ponuku robiť do hospicu. Do hospicu, kde steny nebudú sterilne biele...

Vraj som empatická a budem vedieť pomáhať druhým pri odchode na druhý breh...

Prečítajte si aj recenziu na knihu, z ktorej vás budú bolieť nohy

Máte tri hodiny času? Vezmite knihu do ruky a čítajte

Knihu som vzala do rúk počas jedného poobedia jarných prázdnin. Malá, útlá knižka, tak akurát do kabelky. Chcela som si prečítať niečo pohodové, na povzbudenie ducha. Tak, aby som počas čítania prišla na iné myšlienky a odreagovala sa. Začala som čítať a už som nevedela vstať od knihy, kým som neprišla na koniec. Bola som zvedavá, ako sa to s rozprávačkou príbehu skončí. Nájde si niekoho? Ostane sama? Chce žiť sama ako mladá stará dievka alebo sú to len okolnosti života? Ako sa jej bude pracovať v hospici? Zvládne to?

Niektoré otázky ostali nevyhovedané. A tak je to správne. Odpovede na ne si môže nájsť každý sám.

„Život treba žiť,“ zakončí a pevne mi pozrie do očí.”

„V mojich rokoch mi už všade hovoria pani, v lepšom prípade mladá pani. Mužom na titul „pán“ stačí, aby zarástli a začali mutovať. Žena sa musí vydať na milosť nejakému chlapovi, aby bola paňou. A najlepšie do veku, kým je oslovenie slečna ešte synonymom niečoho milého a mladého.”

„Vy ste aspoň sama sebou paňou,“ povedala mi raz jedna unavená úradníčka, ktorú som opravila ako poslednú. Odvtedy už ľudí neopravujem. Žijem si ako stará dievka a niekedy, občas, chvíľkami aj ako slobodná.”

Prečítajte si aj článok, prečo sa oplatí prečítať si knihu Tajomstvo opery

O autorke:

Elena Eleková (1978), vlastným menom Katarína Varechová, pochádza zo Sobraniec, v mestečku vzdialenom len 12 km od ukrajinskej hranice. Vyštudovala medicínu na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach. S manželom a dcérami žije v Michalovciach, kde pracuje ako všeobecná lekárka. Literatúre sa venuje vo voľnom čase. Časopisecky jej vyšli básne a poviedky, debutovala románovou novelou z prostredia psychiatrie Život pri živote, za ktorú získala prémiiu Literárnej ceny Mám talent 2011. V roku 2014 jej vyšla druhá kniha Morituri. Jej tretia kniha je určená pre deti, Môj brat nemá brata – 3.cena v lit. súťaži pri príležitosti 25.výročia vydavateľstva Q111.

Zdroj foto: archív K. M.

Autor: Kristína Majerová